

Intern kontroll 2018, kommunstyrelsens samlade bedömning

Enligt reglementet för intern kontroll ska kommunstyrelsen årligen upprätta en rapport över kommunens samlade resultat avseende intern kontroll. Rapporten överlämnas till revisorerna i samband med behandlingen av årsredovisningen. Kommunstyrelsen ska också utvärdera kommunens samlade system för intern kontroll utifrån nämndernas uppföljningsrapporter och eventuellt föreslå förbättringar. Nämndernas arbete med intern kontroll bygger till stor del på den risk- och väsentlighetsanalys och den intern kontrollplan som man gör i samband med budgetarbetet. Här nedan ger kommunstyrelsen sin syn på det arbetet.

Vissa stickprov har tagits under året av kommunstyrelseförvaltningen, och resultatet av dessa redovisas också. Det görs också en kort genomgång av de granskningar som revisorerna gjort under året och under tidigare år, och hur kommunstyrelsen ser på resultatet av dessa.

I huvudsak är kommunstyrelseförvaltningens bedömning att det finns en tillräcklig intern kontroll på plats. Dock kan nämnderna utveckla i text hur man dels har kommit fram till de risker som man hittat och dels hur man har arbetat med dem under året.

Bildnings- och omsorgsnämnden

Nämndens internkontrollplan

Nämnden tog upp sex riskmoment i sin verksamhetsplan och budget för 2018. Tre av dessa fick maxpoäng 16 och två fick 12 poäng, en fick 8 poäng. Av dessa togs två med till internkontrollplanen, se rutan nedan, det angavs inte av nämnden varför övriga inte togs med. Det skulle kunna bero på att dessa

risker hanteras på något annat sätt utanför internkontrollplanen, men det hade varit bra för läsaren att få veta det. Normalt bör risker som poängsätts så högt som nio eller mer innebära att någon åtgärd blir nödvändig för att reducera risken eller minska konsekvenserna utifall att den inträffar.

Risk	Poäng	Med i internkontrollplan?	Nämndens uppföljning i årsrapport	Kommentar av KS
Kompetensförsörjning- Att kompetens saknas för uppdraget	16	Ja	Beskrivning av andelen med legitimation eller pedagogisk högskoleexamen.	Kommunen ligger bättre till än riket inom alla de tre redovisade grupperna.
Rekrytering- Att det inte finns tillräckligt med medarbetare för att utföra uppdragen	16	Nej	-	Beskrivning görs på annat ställe i nämndens årsrapport. 47 fler t.v.- anställda under 2018.
Hinner ej med arbetsuppgifter - Att uppdragen som finns ej blir utförda	16	Ja	Alla enheter har arbetat med planer och listor över de mest prioriterade arbetsuppgifterna.	Framgår dock inte om det har lett till några förbättringar.
Hot, våld kränkningar- Både personal och "brukare" utsätts för kränkningar eller trakasserier.	12	Nej	-	12 p är mycket. Visar på mycket stor sannolikhet och stora konsekvenser.
Sekretess- Uppgifter läcker till obehöriga pga. okunskap eller slarv	12	Nej	-	12 p är mycket. Visar på mycket stor sannolikhet och stora konsekvenser.
Lokalbrist-Stora kostnader för kommunen. Alla kommuninvånare är inte lika värda att bo bra och leva länge.	8	Nej	-	Risken har varit återkommande under flera år.

Någon beskrivning i årsrapporten kring **kompetensförsörjningen** i anslutning till intern kontrollavsnittet finns inte. Endast en tabell som visar andelen i personalen som har lärarlegitimation samt andelen som har pedagogisk högskoleexamen inom fritidshem samt förskolan. Inom samtliga grupper så har personalen en högre behörighet/utbildning jämfört med riket. Detta är såklart glädjande. Det framgår dock inte hur läget är för den personal som man nyligen rekryterat, utan man visar bara på läget för samtlig personal. På andra ställen i rapporten så beskriver man utmaningarna med rekryteringarna, dock är det ganska svepande. Man kunde önska mer konkret kring vilka grupper som är svåra att rekrytera, med beskrivning kring antal sökande per tjänst. Eller om man varit tvungen att köpa in bemanningslösningar istället. Under 2018 så har 120 **nyrekryteringar** gjorts i förvaltningen. Totalt antal anställda var 509 stycken i slutet av året. (Siffrorna gäller tillsvidareanställda.) Trots beskrivna svårigheter att kompetensförsörja så har man alltså ändå hittat en hel del personal. Vilken kompetens och erfarenhet som de nyanställda har är oklart, det kan så klart vara så att man hittar personal men att kompetensen inte alltid är tillräcklig.

För att minska riskerna med att inte **hinna med sina arbetsuppgifter** så har man arbetat med att ta fram handlingsplaner och prioriteringslistor. Man har arbetat med att säkerställa att personalen vet vilka uppgifter som ska prioriteras vid tidsbrist. Detta låter som en vettig metod för att minska riskerna. Det hade varit intressant om man hade kunnat se någon effekt av detta.

När det gäller risken för läckage av **sekretessuppgifter** så angavs den till mycket sannolik, en fyra vilket är det högsta möjliga. Det innebär att risken är överhängande och kommer att inträffa ofta. Om den värderingen stämmer så betyder det att nämnden skyndsamt måste se till att begränsa risken. Någon beskrivning kring detta finns inte varken i verksamhetsplan och budget eller i årsrapporten.

Övriga delar i internkontrollen

Ekonomiavdelningen har gjort en mindre genomgång kring de sociala hyreskontrakten. Dessa har ökat i antal och det finns en del manuell hantering inblandat. Utifrån de stickprov som tagits så hittades inga avvikelser.

Kommunens revisorer har under året granskat styrningen och uppföljningen inom äldreomsorgen. Samtliga sex kontrollmål bedömdes som delvis uppfyllda. Nämnden har ännu inte svarat revisionen med vilka åtgärder som ska vidtas.

Samhällsbyggnadsnämnden

Nämndens internkontrollplan

Nämnden identifierade tio risker varav tre togs med i internkontrollplanen.

Risk	Poäng	Med i internkontrollplan?	Nämndens uppföljning i årsrapport	Kommentar av KS
Exploateringsprojekt Kontrollera att rutiner för kalkyl och beräkning av budgetunderlag följs.	6	Ja	Genomgång med planchef är gjord av ek.avd. Fr o m Tyftet 2 följs reglerna kring exploatering. Kalkyler finns.	Genomgången bör fortsätta även med andra nyare projekt. Nytt styrdokument framtaget under 2018.
Registrering och hantering av handlingar	6	Nej	-	
Investeringsprojekt Kontrollera att rutiner för kalkyl och beräkning av budgetunderlag följs.	9	Ja	Se kommentar för exploateringsprojekt.	
Ekonomiska flöden i verksamhetssystem Kontrollera fakturor med höga belopp för att säkerställa riktigheten.	6	Ja	Stickprov är tagna. Inga avvikelser hittades.	Kontrollera alla anslutningsavgifter också.
Allvarlig allergisk reaktion	6	Nej	-	
Kemikalier	2	Nej	-	
Kalkyler- budget	9	Nej	-	
Bemanning/ förväntningar	12	Nej	-	
Sabotage vattenverk	4	Nej	-	
Drivmedelskort i orätta händer	3	Nej	-	

Dialog har förts under året mellan planavdelningen och ekonomiavdelningen när det gäller kalkylering kring **exploateringsprojekt**. Någon direkt kontroll har det inte varit frågan om. Från och med Tyftet 2 så följer kommunen de rekommendationer som finns kring exploateringsredovisningen.

Ekonomiavdelningen önskar fortsatt få tillgång löpande till de aktuella kalkyler som finns kring de olika exploateringsprojekten i kommunen.

Stickprov har tagits på **kundfakturor** inom VA och avfall. Inga avvikelser har hittats. Anslutningsavgifter bör kontrolleras under 2019.

Övriga delar i internkontrollen

Under året har EY granskat avtalet som kommunen tecknat med externt företag för att färdigställa HVB-hemmet. Granskningen begränsade sig till att titta på om upphandling skett korrekt och om beslutet att teckna avtal ingåtts korrekt utifrån kommunens egna delegeringsordningar. Resultatet av granskningen var att en otillåten direktupphandling skett och att beslutet borde fattas av samhällsbyggnadsnämnden, inte kommunstyrelsen.

Kommunstyrelsen

Nämndens internkontrollplan

Kommunstyrelsen fann tio risker varav nio av dessa togs med i internkontrollplanen.

Risk	Poäng	Med i internkontrollplan?	Nämndens uppföljning i årsrapport	Kommentar av KS
IT-säkerhetshot	9	Ja	Beskrivning av antal attacker och åtgärder.	Redovisningen är tillfylles.
Diarieföring	6	Ja	Inga avvikelser enligt KS.	Någon direkt kontroll har inte skett.
Bisysslor	4	Nej	-	
Arvodesutbetalningar	9	Ja	Kontrollen har inte hunnits med. Flyttas till 2019.	Bra att det inte glöms bort.
Fakturautskick till kunder	9	Ja	Genomgångar gjorda under året. Ambition minska sårbarhet.	Script är skapade för att automatisera något.
Nya leverantörer	9	Ja	Begränsad möjlighet lägga upp attesträtt och nya användare.	Säkerheten har stärkts.
Lokalplanering	12	Ja	Ingen granskning gjord pga. ingen extern granskning gjord av revisionsfirma.	Svårt granska. Många argument och hänsyn kring lokalplaneringen.
Mutor och bestickning	6	Ja	Redogörelse allmänt kring mutor o bestickning. Visst info-material utskickat.	Svårt att granska. Ofta är det extern part, allmänhet, media m.m som upptäcker såna oegentligheter.
GDPR, ny dataskyddsförordning och -lag	6	Ja	Kartläggning och analyser gjorda tidigare. Dataskyddsombud	Ingen direkt kontroll gjord, mer av redogörelse.

			finns via Boråsregionen.	
Hot och våld mot förtroendevalda	16	Ja	Handlingsplan finns sedan tidigare. Samtliga förtroendevalda har erbjudits kurs i början av 2018 exempelvis.	Ingen direkt kontroll gjord, mer av redogörelse.

I början av året gjorde PWC en förstudie, eller granskning, av IT- och informationssäkerheten. Revisionens samlade bedömning var att IT-säkerheten är tillräcklig för att stödja verksamheten och ge tillräcklig intern kontroll. Det fanns några områden där nivån inte bedömdes som tillräcklig och dessa är under åtgärd eller hade lösts efter det att revisionen ägde rum.

Under året har en granskning skett av PWC avseende intern kontroll i huvudboksprocessen. Rapporten är framtagen och kommunstyrelsen har svarat revisionen genom beslut den 26 november. En handlingsplan är framtagen där huvuddelen av åtgärderna numera är färdiga, eller påbörjade. Under året har ett antal styrdokument tagits fram, där ett flertal rutiner dokumenterats. Flera av dessa kan anses svara upp mot de avvikelser som PWC identifierade. Ett uppdaterat attestreglemente togs också fram, vilket beslutades av kommunfullmäktige den 15 november 2018.